

De macro-juridische structuur van ziekenhuisnetwerken

Filip Dewallens

Governance van netwerken

- Waarom netwerken?
- Welke vorm voor een **ziekenhuis**netwerk?
- Welk vorm voor een **zorg**netwerk?
- Aan de slag!

Waarom netwerken?

- Bij **“wicked problems”**
  - geen heldere formulering problemen
  - probleem begrijpen is onderdeel oplossing
  - causale ambiguïteit
  - veranderlijkheid - fluiditeit
  - latente belangentegenstellingen
- Is onze gezondheidszorg een **“wicked problem”**?
  - externe druk overheid = “wicked problem”?
  - “wicked problem” ≠ samenwerken omwille van efficiëntiedruk

---

Oplossen van wicked problems

Governance-vorm	Markt	Organisatie	Samenwerking	Netwerk
Figuur				
Modus (hoe krijgen we dingen gedaan)	Vraag en aanbod	Hierarchie: regels, planning en controle	Samen toegang tot meer middelen of reductie onzekerheid wordt mogelijk	Enkel samen kan het gerealiseerd worden
Wicked problem	Oplossing wordt niet aangeboden / teveel onzekerheid	Onvoldoende brede en diepe competentie onder één dak	Risico op verschuiving problemen naar partners	Enkel netwerk is in staat deze problemen op te lossen
Voorbeeld	Uber	Ziekenhuis1986	Ziekenhuis 1996	Ziekenhuis 2016

Bleker, P., Kinas, & K. Pichwa, "Het netwerk governance-perspectief", in: T. Weytme (Ed.), *Business Performance Management, Sturen op prestatie en resultaat*, Boom Academic, 2008, (200-312), 298. E. van Balkom, E. Kuis, & J. Kortmann, "Dealing with wicked problems in networks: Analyzing an environmental debate from a network perspective", *Journal of Public Administration Research and Theory*, 2003, 13:193-212.

DEWALLENS & PARTNERS

KU LEUVEN

Samenwerkingsvorm voor ziekenhuizen?

- ~~"wicked problem"~~
- 'ziekenhuisnetwerk'
- Ziekenhuisnetwerken zijn wettelijk verankerd
  - Wettelijk kader
  - Quid 6de staats hervorming?
  - Top down normering: wat is er nodig?
  - Bottom up: wat kunnen we zelf doen?

DEWALLENS & PARTNERS

KU LEUVEN

Het wettelijk kader

Artikel 10 Ziekenhuiswet

De Koning kan bij een in Ministerraad overlegd besluit en na de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen, afdeling erkenning en programmatie gehoord te hebben, de **toepassing** van de bepalingen van de Titels I tot en met IV van deze wet geheel of gedeeltelijk, en met de nodige aanpassingen, **uitbreiden** tot de **samenwerkingsverbanden inzake verzorgingsdomeinen** of andere domeinen door Hem nader omschreven, **tussen verzorgingsinstellingen en diensten** zoals deze door Hem nader worden omschreven.

Artikel 107 Ziekenhuiswet

De Koning kan in specifieke financieringswijzen voorzien om, op experimentele basis en **beperkt** in de tijd, een prospectieve en programmeergerichte **financiering van zorgcircuits en netwerken** mogelijk te maken.

DEWALLENS & PARTNERS

KU LEUVEN

Artikel 11 § 1 Ziekenhuiswet

netwerk van zorgvoorzieningen

Een geheel van **zorgaanbieders**, zorgverstrekkers, instellingen en diensten, die, wat de organieke wetgeving betreft, niet ressorteren onder de **bevoegdheid** van de overheden bedoeld in de artikelen 128, 130 of 135 van de Grondwet en die samen voor een door hen nader te omschrijven **doelgroep** van patiënten en binnen een door hen te motiveren **gebiedsomschrijving**, één of meerdere **zorgcircuits** aanbieden, in het kader van een instellingoverstijgende juridisch **geformaliseerde** samenwerkingsovereenkomst.

zorgcircuit

Het geheel van **zorgprogramma's** en andere zorgvoorzieningen die wat de organieke wetgeving betreft, niet ressorteren onder de bevoegdheid van de overheden bedoeld in de artikelen 128, 130 of 135 van de Grondwet, en worden **georganiseerd** door middel van een **netwerk van zorgvoorzieningen**, die de in 1°, bedoelde doelgroep of subdoelgroep achtereenvolgens kan doorlopen

Samenwerkingsverband (art. 10 Zw.)

- over verzorgingsdomeinen en 'andere domeinen'
- waarvoor **federale** overheid bevoegd is

Zorgcircuit (art. 11 §1, 2° Zw)

- is het geheel van **zorgprogramma's** waarvoor de federale overheid bevoegd is
- Voor een specifieke **doelgroep** van patiënten
- dat georganiseerd wordt door middel van een **netwerk**

Netwerk (art. 11 §1, 1° Zw.)

- een **geschreven** samenwerkingsovereenkomst
- tussen zorgaanbieders waarvoor **federale** overheid bevoegd is
- waarin overeengekomen wordt dat **samen** een **zorgcircuit** wordt aangeboden
- voor specifieke **doelgroep** van patiënten en voor specifieke **gebiedsomschrijving**

Artikel 107 Zw.

- Experimentele en in de tijd beperkte **financiering** van netwerken

De 6de Staatshervorming

• Federaal:

- **basisenmerken van netwerken** (KB)
- **programmatie**

• Gemeenschappen

- **erkenningnormen voor netwerken** (Besl. Vl. Regering)
  - Rekenhofprocedure/overleg/vetorecht

Top down normering?

Zes opties voor de overheid

1. 'Pimping up' de **groepering** in het KB 1989
2. Invoegen nieuw hoofdstuk **netwerken** in KB 1989
3. **Nieuw KB** voor netwerken
4. **Besl. VI. regering** aanvullende erkenningsnormen
5. **Eisenkaders** Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
6. **Contractsvrijheid**

Top down normering?

Zes opties voor de overheid

1. ~~'Pimping up' de groepering~~ in het KB 1989
2. Invoegen nieuw ~~hoofdstuk~~ **netwerken** in KB 1989
3. **Nieuw KB** voor netwerken
4. **Besl. VI. regering** aanvullende erkenningsnormen
5. **Eisenkaders** Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
6. **Contractsvrijheid**

Top down normering?

Zes opties voor de overheid

1. ~~'Pimping up' de groepering~~ in het KB 1989
2. Invoegen nieuw ~~hoofdstuk~~ **netwerken** in KB 1989
3. **Nieuw KB** voor netwerken **I**
4. **Besl. VI. regering** aanvullende erkenningsnormen
5. **Eisenkaders** Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
6. **Contractsvrijheid**

Top down normering?

Zes opties voor de overheid

1. ~~'Pimping up' de groepering~~ in het KB 1989
2. Invoegen nieuw ~~hoofdstuk~~ **netwerken** in KB 1989
3. **Nieuw KB voor netwerken I**
aanvulbesl.
4. **Besl. VI. regering** aanvullende erkenningsnormen
5. **Eisenkaders** Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid
6. **Contractsvrijheid**

Top down normering?

8 'Federale' basiskenmerken voor ziekenhuisnetwerken

1. Inclusiviteit
  2. Toepassing ziekenhuiswet
  3. Verwijspatronen
  4. Coördinator en overlegorgaan
  5. Statuut ziekenhuisartsen
  6. Kwaliteitsnorm
  7. Financiële verrekening
  8. Exitregeling
- } **KB**

Top down normering?

Ad hoc 'Vlaamse' erkenningsnormen voor ziekenhuisnetwerken

- **Netwerk cardiale pathologie** (KB 12 juni 2012)
- **Netwerk pediatrie** (KB 2 april 2014)
- **Netwerk beroertezorg** (KB 19 april 2014)
- **Netwerk zeldzame ziekten** (KB 25 april 2014)
- **Netwerk ....** (Besluit Vlaamse Regering cfr. KB netwerken)

Bottom up: wat is er nodig?

Overeenkomst

(Vereniging zonder rechtspersoonlijkheid)

8 basiskmerken KB netwerken

- + regeling mobiliteit ziekenhuisartsen
- + regeling schadebeding (niet-verwijzing)
- + regeling resultaatsverdeling

model

DEWALLENS & PARTNERS

KU LEUVEN

Vlaanderen leeft!

• Pseudo-groeperingen

- aanbod afstemmen
- geen inbreng
- mét en zonder rechtspersoonlijkheid
- zonder erkenning

• Associatieritsen

- format voor dienstgewijze samenwerking
- samenbrengen van ziekenhuisassociaties
- finaal fusie?
- geen inbreng
- mét en zonder rechtspersoonlijkheid
- zonder erkenning van het geheel

DEWALLENS & PARTNERS

KU LEUVEN

Governance van zorgnetwerken

- Waarom netwerken?
- Welke vorm voor ziekenhuisnetwerken?
- Welk vorm voor zorgnetwerken?
- Aan de slag!

DEWALLENS & PARTNERS

KU LEUVEN

Governance van zorgnetwerken

- Waarom netwerken?
- Welke vorm voor ziekenhuisnetwerken?
- Welk vorm voor **zorg**netwerken?
- Aan de slag!

De organisatievorm van het zorgnetwerk?

Drie a priori vragen:

1. Inclusiviteit?
2. Wie is houder van de erkenningen?
3. Netwerk eigen middelen?

↓
afstand van macht → juridische bescherming leden

Besluit

1. Netwerken = enkel noodzakelijk bij *wicked problems*
2. **Ziekenhuisnetwerk** ≠ *wicked problem*
3. Staatshervorming: **formaliseren** KB én Besl. VI. Reg.
4. Modellen !
5. **Zorgnetwerk** = *wicked problem*
6. **Niet formaliseren**
7. Maatwerk !

KU LEUVEN

Dank U

DEWALLENS & PARTNERS
